

RAN-2509001105030001

BRS(SD) Four Year Honors (NCF - NEP) (Sem. -V) Examination November - 2025 Rural Planning and Development - Major

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.
- (2) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
- (3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર.1. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. (કોઈ પણ 8)

(08)

- 1) જજમાનીનો અર્થ શું થાય છે?

A આયોજક	B યજમાન
C નિયોજક	D વ્યવસ્થાપક
- 2) જિલ્લા સ્તરીય આયોજનનો કયો મુખ્ય ઘટક નથી ?

A વિકાસ ઘટક	B સામાજિક ઘટક
C આર્થિક ઘટક	D વહીવટી ઘટક
- 3) _____ દરમિયાન જનતા સરકાર દ્વારા વિકેન્દ્રિત આયોજનની નીતિ સ્વીકારવામાં આવેલ હતી.

A 1975-1977	B 1979-1981
C 1977-1979	D 1981-1983
- 4) _____ સ્થાનિક સ્વરાજના પિતા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

A ગાંધીજી	B બળવંતરાય મેહતા
C લોર્ડ રિપન	D ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ નહિ
- 5) ભારતમાં આર્થિક આયોજનનો હેતુ જણાવો.

A ગરીબી નિવારણ કરી લોકોને આત્મનિર્ભર બનાવવું
B રોજગારીની તકોનું સર્જન
C પ્રાદેશિક વિકાસ
D ઉપરોક્ત તમામ
- 6) પ્રાચીન પંચ પ્રથામાં કેટલી વ્યક્તિઓની નિમણુક થયેલ હતી?

A 3	B 4
C 5	D 6
- 7) જિલ્લા સ્તરીય આયોજન અમલમાં મૂકવા માટે કયા અધિકારીની ભૂમિકા અગત્યની ગણાય છે?

A તાલુકા વિકાસ અધિકારી	B જિલ્લા કલેક્ટર
C સરપંચ	D રાજ્ય વિધાનસભાના સભ્ય
- 8) ભારતીય બંધારણના કયા સુધારા દ્વારા ગામના વિકાસ માટે 29 વિષયો પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓને સોંપવામાં આવ્યા છે?

A 71 મો સુધારો	B 73મો સુધારો
C 72 મો સુધારો	D એક પણ નહિ

- 9) પાયાના સ્તરના આયોજનનો મુખ્ય હેતુ શું છે?
- A કેન્દ્ર સરકારની યોજનાઓનો અસરકારક અમલ
B માત્ર કૃષિ ક્ષેત્રનો વિકાસ
C સ્થાનિક લોકો દ્વારા પોતાની જરૂરિયાતો મુજબ યોજનાઓ તૈયાર કરવી અને અમલ કરવો
D સરકારી અધિકારીઓ દ્વારા ગામના વિકાસનું સંચાલન
- 10) બ્લોક સ્તરીય આયોજનમાં દેખરેખ (Monitoring) નો હેતુ શું છે?
- A રાજકીય નિયંત્રણ લાવવું
B આંતરરાષ્ટ્રીય સહાય મેળવવી
C બજેટ ફાળવવું
D યોજના અમલની ગુણવત્તા તપાસવી

પ્ર.2. ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈ પણ બે) (06)

- (1) પાયાના સ્તરના આયોજનનો અર્થ સમજાવી, તેના મુખ્ય ક્ષેત્રો જણાવો.
(2) જિલ્લા સ્તરીય આયોજનની પ્રક્રિયાના તબક્કાઓ જણાવો.
(3) કેન્દ્રિત અને વિકેન્દ્રિત આયોજનનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

પ્ર.3. નિબંધ પ્રકારનો પ્રશ્ન. (12)

ગાંધીજીએ ગ્રામ સ્વરાજ અંગે રજૂ કરેલા આત્મનિર્ભર ગામની ચર્ચા કરો.

અથવા

ભારતમાં વિકેન્દ્રિત આયોજનની જરૂરિયાત શા માટે ઉભી થઈ - વિગતે છણાવટ કરો.

પ્ર.4. નિબંધ પ્રકારનો પ્રશ્ન. (12)

જિલ્લા સ્તરીય આયોજનમાં અપનાવવામાં આવતા “બોટમ-અપ અભિગમ” વિશે સમજાવી તેની વિશેષતાઓ અને ફાયદાઓ સમજાવો.

અથવા

પંચાયતી રાજ અને સ્થાનિક સ્તરીય આયોજન વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્ર.5. ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) (12)

- (1) સુબાક સિસ્ટમ
(2) સમુદાય વિકાસ કાર્યક્રમ
(3) તાલુકા સ્તરીય આયોજનના ઘટકો